



مدیر کل شیلات مازندران گفت: این استان با تولید سالانه حدود ۱۱۲ هزار تن آبزیان، ۱۳۰۰ تن گوشت ماهیان خاویاری و ۸ تن خاویار، بیش از ۴۰ درصد تولید کشور در حوزه خاویاری را به خود اختصاص داده و رتبه اول را دارد. به گزارش اقتصادسرا آمد، نیما حسین‌زاده در نشست بررسی چالش‌ها و راهکارهای تأمین مالی واحدهای صنعتی مازندران در بابلسر، اظهار کرد: در بخش ماهیان گرم‌آبی بیش از ۹۰ هزار تن تولید در استان انجام می‌شود که با وجود ۱۲ هزار هکتار آب‌بندان، رتبه نخست کشور را داریم.

وی افزود: ارزش محصولات شیلاتی استان ۲۸ همت است و با صید حدود ۱۰ هزار تن از دریای خزر به ارزش نزدیک به ۲ همت، در صید از دریا نیز رتبه اول را در استان‌های شمالی به مازندران اختصاص یافته است.

حسین زاده با اشاره به اقدامات دولت چهاردهم اظهار کرد: تجهیز و نوسازی دو مرکز بازاری ذخایر باهنر کلاردشت با اختصاص بودجه ملی چند ده برابر سایر استان‌ها انجام شد و این مراکز عنوان پایلوت کشوری انتخاب شدند.

وی ادامه داد: سال گذشته یک میلیون و ۳۰۰ هزار قطعه ماهیان خاویاری، ۷۵ میلیون قطعه ماهی استخوانی سفید و ۳۰۰ هزار قطعه ماهی آزاد دریای خزر تکثیر و در دریا رهاسازی شد.

مدیر کل شیلات مازندران از احیای روش میکرو سزارین پس از ۴۰ سال خبر داد و گفت: با پیشنهاد استان، قرارداد قبلی که ماهیان خاویاری را به‌عنوان گوشت مصرف می‌کرد، اصلاح شد و اکنون این ماهیان به صورت زنده در دریا رهاسازی می‌شوند.

وی اضافه کرد: برای اولین بار تکثیر ماهیان پرورشی در مرکز انجام شد و ۲۰۰ قطعه با وزن ۱۰۰ گرم در رودخانه‌ها رهاسازی شد که این روش به سایر استان‌ها نیز ابلاغ شده است.

حسین‌زاده از پرورش موفق ماهی آزاد دریای خزر در قفس برای نخستین بار خبر داد و افزود: بچه ماهی ۴۶۰۰ گرمی در مدت چهار ماه در دو قفس تک‌نکین به وزن ۱.۷ تا ۲ کیلوگرم رسید. در پی این موفقیت، واردات قزل‌آلای نروژی حذف و ماهی آزاد پرورش‌یافته در قفس‌های دریایی جایگزین آن شد.

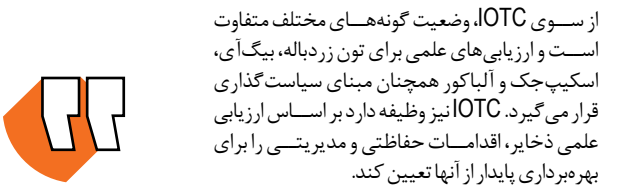
برنامه‌ریزی برای صادرات مستقیم میگوی بوشهر به بازار روسیه



مدیر کل شیلات استان بوشهر گفت: برای صادرات مستقیم و پایدار میگوی بوشهر به بازارهای روسیه برنامه‌ریزی شده است. به گزارش اقتصادسرا آمد، عقیل امینی اشاره به حضور هیئت اقتصادی استان بوشهر در نمایشگاه‌های بین‌المللی صنایع غذایی مسکو و شیلات و آبزی‌پروری سن‌پترزبورگ به تسهیل اظهار داشت: در این سفر، استاندار بوشهر، معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان شیلات ایران، مسئولان استان و جمعی از سرمایه‌گذاران و فعالان صنعت آبزیان بوشهر حضور داشتند.

مدیر کل شیلات استان بوشهر با بیان اینکه حضور این مجموعه مدیریتی و بخش خصوصی در کنار یکدیگر، فرصت مناسبی برای معرفی ظرفیت‌های آبزی‌پروری استان، توسعه صادرات میگو و بررسی زمینه‌های سرمایه‌گذاری مشترک با فعالان اقتصادی روسیه فراهم کرد افزود: بوشهر ظرفیت ویژه‌ای در تولید میگو پرورشی و سایر آبزیان دارد و هدف ما تنها صادرات محصول نیست، بلکه باید زنجیره کامل ارزش آبزیان از تولید، فرآوری و بسته‌بندی تا زنجیره سرد، حمل‌ونقل، بازاریابی و توزیع در بازار مقصد توسعه یابد. وی با اشاره به اینکه روسیه یکی از بازارهای مهم و هدف برای محصولات آبزی استان است تصریح کرد: مذاکرات انجام شده در این سفر می‌تواند زمینه‌ساز همکاری مستقیم و پایدار میگو بوشهر و سایر محصولات شیلات به این کشور را فراهم کند.

امینی با تأکید بر ضرورت تسریع در فرآیندهای بهداشتی و ثبت شرکت‌های فرآوری و بسته‌بندی گفت: رفع این موانع، نقش مهمی در افزایش حضور تولیدکنندگان و صادرکنندگان بوشهری در بازار روسیه خواهد داشت. وی با اشاره به اینکه از دیگر محورهای مهم این سفر، جذب سرمایه‌گذاری روس‌ها در بخش آبزی‌پروری، صنایع فرآوری، بسته‌بندی و لجستیک بود خاطرنشان کرد: استان بوشهر آمادگی دارد ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری خود را در اختیار سرمایه‌گذاران خارجی قرار دهد.



افزایش تولید داخلی تون ماهیان اثر اقتصادی همزمان داشته باشد: نخست، کاهش نیاز صنایع به ماده اولیه وارداتی و دوم، تثبیت فعالیت کارخانه‌های فرآوری داخلی. در همین راستا، سازمان شیلات در سال‌های گذشته افزایش برداشت از دریای عمان و اقیانوس هند را یکی از مسیرهای کاهش وابستگی صنایع داخلی به واردات و تون ماهیان عنوان کرده است

از سوی IOTC، وضعیت گونه‌های مختلف متفاوت است و ارزیابی‌های علمی برای تون زردباله، بیگای، اسکپ‌جک و آلباکور همچنان مبنای سیاست‌گذاری قرار می‌گیرد. IOTC نیز وظیفه دارد بر اساس ارزیابی علمی ذخایر، اقدامات حفاظتی و مدیریتی را برای بهره‌برداری پایدار از آنها تعیین کند.

برای نمونه، IOTC برای سال‌های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ سقف‌های تون ماهیان را تعیین کرده است. برای اسکپ‌جک، سقف کل تعیین‌شده ۶۲۸ هزار و ۶۰۶ تن بوده و سهم محاسبه‌شده ایران برای سال ۲۰۲۶ حدود ۷۱ هزار و ۴۱۹ تن است. برای تون بیگای نیز سقف ایران در سال ۲۰۲۶ حدود ۲ هزار و ۴۲۱ تن تعیین شده است. این ارقام نشان می‌دهد که آینده صید ایران دیگر فقط به توان ناوگان و تعداد سفرهای دریایی وابسته نیست؛ بلکه به تصمیمات علمی و مدیریتی در سطح منطقه‌ای نیز گره خورده است.

مسیر آینده صید تون ماهیان

برای ایران، مسیر پیش‌رو می‌تواند بر چند محور استوار باشد: نوسازی ناوگان، ارتقای روش‌های صید، توسعه صید فراساحلی مدیریت‌شده، کاهش صید گونه‌های غیرهدف، افزایش کیفیت محصول، توسعه صنایع فرآوری و حضور فعال‌تر در بازار صادراتی. یکی از موضوعات مهم، تغییر روش صید است. سازمان شیلات اعلام کرده بخش بزرگی از صید تون ماهیان ایران با روش گوشگیر انجام می‌شود و اصلاح الگوی صید و حرکت به سمت روش‌های با بهره‌وری بالاتر در دستور کار قرار دارد.

همزمان، بهبود سامانه ثبت داده‌های صید و تلاش، ردیابی شناورها و اجرای دقیق‌تر الزامات IOTC اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. ایران در سال‌های اخیر برای ارتقای داده‌های صید و گزارش‌دهی خود نیز اقداماتی را به کمیسیون ارائه کرده است. مسیر دیگر، توسعه صنایع ساحلی است. اگر ماهی در نزدیکی محل صید به محصول نهایی تبدیل نشود، ارزش افزوده، اشتغال و درآمد بیشتری در مناطق ساحلی باقی می‌ماند.

در نهایت، مسئله اصلی اقتصاد تون ماهیان ایران یک دوگانه ساده است: حفظ جایگاه بزرگ ایران در صید، بدون عبور از ظرفیت زیستی ذخایر. تجربه اقیانوس هند نشان می‌دهد فشار فزاینده بر منابع می‌تواند در نهایت به محدودیت‌های بیشتر، سهمیه‌بندی و کاهش فرصت‌های اقتصادی منجر شود. از این رو، آینده این صنعت نه در رقابت برای «بیشترین صید ممکن»، بلکه در رقابت برای بیشترین ارزش اقتصادی از صید پایدار رقم خواهد خورد؛ رقابتی که می‌تواند ایران را از یک قدرت صید در غرب اقیانوس هند به یک بازیگر مهم‌تر در زنجیره جهانی تولید، فرآوری و تجارت تون ماهیان تبدیل کند.

در سید غذایی کشور هستند. اهمیت این بخش زمانی روشن‌تر می‌شود که به صنعت فرآوری نگاه کنیم. بر اساس اعلام سازمان شیلات، در سال‌های گذشته حدود ۱۸۰ تا ۱۹۰ هزار تن از آبزیان فرآوری‌شده کشور مربوط به تون ماهیان صنعتی مورد استفاده در صنایع کنسرو بوده است.

از این منظر، افزایش تولید داخلی تون ماهیان می‌تواند دو اثر اقتصادی همزمان داشته باشد: نخست، کاهش نیاز صنایع به ماده اولیه وارداتی و دوم، تثبیت فعالیت کارخانه‌های فرآوری داخلی. در همین راستا، سازمان شیلات در سال‌های گذشته افزایش برداشت از دریای عمان و اقیانوس هند را یکی از مسیرهای کاهش وابستگی صنایع داخلی به واردات تون ماهیان عنوان کرده است. بنابراین مسئله تون ماهیان برای ایران فقط «ماهگیری» نیست؛ با امنیت غذایی، قیمت کنسرو، اشتغال ساحلی، تولید صنعتی و تراز تجاری بخش شیلات ارتباط مستقیم دارد.

فرصت ارزآوری در دل یک زنجیره

با وجود حجم بالای صید، چالش اصلی اقتصاد تون ماهیان ایران این است که چه مقدار از ارزش نهایی محصول در داخل کشور ایجاد می‌شود. فروش ماهی خام یا منجمد، کمترین سطح ارزش افزوده (ایجاد می‌کند) در حالی که محصولاتی مانند فیله منجمد، کنسروهای متنوع، محصولات آماده مصرف، ماهی فرآوری‌شده و حتی محصولات جانبی می‌توانند ارزش اقتصادی بیشتری ایجاد کنند.

سازمان شیلات نیز بر همین موضوع تأکید کرده و اعلام کرده است حدود ۱۲۰ هزار تن از ظرفیت صید ایران به گونه‌های خاص گرمسیری تون ماهیان اختصاص دارد که در صورت فرآوری مناسب می‌توانند در صادرات و ارزآوری نقش بیشتری داشته باشند. این نقطه می‌تواند مسیر جدید اقتصاد تون ماهیان ایران باشد. افزایش ارزش هر تن صید به جای افزایش بی‌پایان حجم صید. در واقع هر شناور صیادی یک زنجیره اقتصادی پشت سر خود ایجاد می‌کند: از تعمیرات موتور و بدنه و تأمین سوخت و یخ گرفته تا تجهیزات ماهیگیری، حمل‌ونقل، سردخانه، کارگاه‌های تخلیه و پاک‌سازی، کارخانه‌های فرآوری و کنسروسازی، بسته‌بندی و توزیع. به همین دلیل، افزایش یا کاهش صید تون ماهیان مستقیماً بر اقتصاد بسیاری از شهرها و روستاهای ساحلی اثر می‌گذارد.

سقفی برای ذخایر تون ماهیان

همین‌جا مهم‌ترین هشدار مطرح می‌شود. منابع تون ماهیان اقیانوس هند نامحدود نیستند و برخی ذخایر تحت فشار قرار دارند. براساس آخرین وضعیت اعلام‌شده از سوی دیگر یکی از منابع مهم تأمین پروتئین حیوانی

«سرآمد» گزارش می‌دهد؛

فرصت اقتصادی صید تون ماهیان برای امنیت غذایی

ایران پیروز رقابت صید تون ماهیان در میان کشورهای غرب اقیانوس هند

گروه شیلات – سهیل مرتضوی – ایران

در سال‌های اخیر به یکی از بازیگران اصلی صید تون ماهیان در اقیانوس هند تبدیل شده و براساس اعلام سازمان شیلات ایران، در حال حاضر رتبه نخست صید تون و شبه‌تون ماهیان در غرب اقیانوس هند را در اختیار دارد. این خبر را چندروز پیش از این فربرز رجبی، سرپرست دفتر صید و صیادی سازمان شیلات ایران اعلام کرد. او در صحبت‌های خود بر نقش حیاتی اقیانوس‌ها در امنیت غذایی جهان تأکید کرد و گفت: ایران با صید سالانه بیش از ۳۵۰ هزار تن انواع سطح‌زبان درشت، رتبه نخست صید تون و شبه‌تون ماهیان را در غرب اقیانوس هند در اختیار دارد.

کارشناسان البته باور دارند که جایگاه نخست ایران در زمینه صید تون و شبه‌تون ماهیان در منطقه غرب اقیانوس هند، فقط یک عنوان آماری نیست؛ پشت کسب این جایگاه زنجیره‌ای از فعالیت‌های اقتصادی از صیادی و حمل‌ونقل دریایی تا سردخانه، فرآوری، کنسروسازی، بسته‌بندی و صادرات قرار گرفته است؛ زنجیره‌ای که بخش مهمی از اقتصاد جوامع ساحلی جنوب ایران به آن وابستگی پیدا کرده است. اما این تمام ماجرا نیست، همزمان با افزایش ظرفیت صید ایران، یک مسئله مهم‌تر نیز در حال پررنگ شدن است. کارشناسان به دنبال یافتن پاسخی برای این پرسش هستند که آیا رشد صید تون ماهیان می‌تواند بدون فشار بیشتر بر ذخایر ادامه پیدا کند؟ پاسخ به این پرسش، تا حد زیادی به آینده سیاست‌های سهمیه‌بندی، الزامات کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند، روش‌های صید و حرکت ایران از «افزایش حجم صید» به سمت «افزایش ارزش اقتصادی هر تن صید» بستگی دارد.

صدرنشینی ایران در یک بازار رقابتی

براساس اعلام سازمان شیلات ایران در خرداد ۱۴۰۵، ایران سالانه بیش از ۳۵۰ هزار تن انواع سطح‌زبان درشت صید می‌کند و در صید تون و شبه‌تون ماهیان در غرب اقیانوس هند رتبه نخست را دارد. سازمان شیلات همچنین اقیانوس هند را یکی از مهم‌ترین مناطق صید تون ماهیان جهان می‌داند؛ منطقه‌ای که سالانه بیش از دو میلیون تن انواع تون و شبه‌تون تولید می‌کند.

داده‌های کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند نیز اباعاد این فعالیت را نشان می‌دهد. گزارش ملی صنایع ایران در کمیته علمی IOTC می‌گوید در سال ۲۰۲۴ مجموع صید گونه‌های تون و تون ماهیان مانند ایران در محدوده صلاحیت این کمیسیون حدود ۲۹۲ هزار تن بوده است.

از این میزان، حدود ۱۱۴ هزار تن مربوط به تون‌های گرمسیری، ۱۴۹ هزار تن تون‌های ریتیک و حدود ۲۸ هزار تن مربوط به مارلین‌ها و گونه‌های بادیان ماهی بوده است.

بازتاب

معاون گردشگری گلستان به سرآمد خبر داد:

ساماندهی و توسعه اسکله تفریحی بندر گز در نوار ساحلی دریای خزر



معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گلستان، گفت: یکی از مهمترین زیرساختهای ایجاد شده در بندر گز، طی سالهای اخیر، ساماندهی و توسعه اسکله تفریحی بندر گز بوده است که این امر نقش مهمی در احیای توریسم ساحلی این بندر داشته است؛ با راه اندازی مجدد این اسکله، امکان فعالیت قایق های تفریحی در آبهای ساحلی بندر گز نیز فراهم شد و گردشگران ورودی به این شهرستان ساحلی می توانند از خدمات گشت زنی از طریق اسکله، بهره مند شوند. یاسر قندهاری در گفت و گو با خبر کار اقتصاد سرآمد با اشاره به اینکه استان گلستان با دارا بودن نوار ساحلی دریای خزر یکی از جاذبه های مهم شمال کشور محسوب می شود، گفت: در این میان علاوه بر بندر ترکمن و جزیره اشوراده، طی سالهای اخیر شاهد رونق گسترده گردشگری در بندر گز به عنوان یکی از شهرهای توریستی استان گلستان هستیم. معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گلستان، تصریح کرد: طی سالهای اخیر زیرساختهای گردشگری در بخش های مختلف و طبق مطالعات امکان سنجی صورت گرفته در طول نوار ساحلی بندر گز جهت احیای ورودی ایجاد شده است. به گفته وی، هر ساله اعتبارات ویژه ای برای تکمیل زیرساختهای مورد نیاز در قسمت های مختلف ساحل بندر گز از سوی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گلستان اختصاص می یابد که این امر نقش مهمی در توسعه توریسم ساحلی و دریایی منطقه ایفا می کند. این مقام مسئول در استان گلستان، خاطرنشان ساخت: یکی از مهمترین زیرساختهای ایجاد شده در بندر گز، طی سالهای اخیر، ساماندهی و توسعه اسکله تفریحی بندر گز بوده است که این امر نقش مهمی در احیای توریسم ساحلی این بندر داشته است. قندهاری، اظهار داشت: از گذشته های دور، یک اسکله در بندر گز ساخته شده بود اما به دلیل بی توجهی ها و گذشت زمان این اسکله فرسوده و عملاً غیر قابل استفاده بود؛ با برنامه ریزیهای صورت گرفته از سوی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گلستان و تخصیص اعتبارات لازم، هم اکنون این اسکله ترمیم و بازسازی شده و یکی از جاذبه های گردشگری بندر گز تبدیل شده است. معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گلستان، یادآور شد: با راه اندازی مجدد این اسکله، امکان فعالیت قایق های تفریحی در آبهای ساحلی بندر گز نیز فراهم شد و گردشگران ورودی به این شهرستان ساحلی می توانند از خدمات گشت زنی از طریق اسکله، بهره مند شوند. به گفته این مقام مسئول در استان گلستان، ایجاد مسیر دسترسی به سواحل بندر گز، سرویس های بهداشتی و نمازخانه، سیستم روشنایی و... از دیگر امکاناتی است که به عنوان زیرساخت اولیه و ضروری برای گردشگری منطقه ایجاد شده است. وی همچنین از راه اندازی بازارچه های صنایع دستی نیز در نوار ساحلی بندر گز خبر داد و گفت: خرید سوغات و صنایع دستی همواره یکی از جاذبه های اصلی برای گردشگران ورودی محسوب می شود که ما این امکان را در ساحل بندر گز فراهم کرده ایم.

درپچه

مدیر کل دفتر توسعه و مدیریت بنادر ماهیگیری سازمان شیلات ایران به سرآمد خبر داد:

توسعه موج شکن های بندر صیادی رمین در دستور کار دولت



هکتار افزایش خواهد یافت و فضای مناسب‌تری برای تردد، پهلوگیری و پشتیبانی از ناوگان صیادی منطقه فراهم می‌شود.

وی با تأکید بر اینکه توسعه بندر رمین به عنوان اقدام زیرساختی مهم برای پایداری صیادی در مکران، محسوب می‌شود، بیان داشت: طرح ساماندهی و توسعه بندر صیادی رمین صرفاً یک پروژه عمرانی برای بهبود شرایط فیزیکی بندر نیست؛ بلکه با توجه به تعداد قابل توجه شناورهای فعال، جایگاه این بندر در شبکه بندر صیادی جنوب استان و نقش آن در معیشت جوامع ساحلی، اجرای این طرح اقدامی زیرساختی برای تداوم و پایداری فعالیت‌های صیادی در منطقه مکران محسوب می‌شود. طاهری تأکید کرد: سازمان شیلات ایران با توجه به اهمیت راهبردی بنادر صیادی سواحل مکران و ضرورت حمایت از جامعه صیادی منطقه، تأمین و تخصیص به‌موقع منابع مالی مورد نیاز برای اجرای این پروژه را از الزامات اساسی تکمیل طرح و بهره‌برداری مؤثر از ظرفیت‌های بندر صیادی رمین می‌داند. مدیر کل دفتر توسعه و مدیریت بنادر ماهیگیری سازمان شیلات ایران با اشاره به جایگاه بندر صیادی رمین در سواحل مکران اظهار داشت: بندر رمین یکی از بنادر مهم صیادی استان سیستان و بلوچستان است که در فاصله حدود ۹۰ کیلومتری مرز ایران و پاکستان قرار دارد و طی بیش از سه دهه گذشته نقش مؤثری در ساماندهی و پشتیبانی از فعالیت‌های صیادی شرق چابهار داشته است.

این مقام مسئول در سازمان شیلات ایران، افزود: این بندر صیادی در فاصله سال‌های ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۲ توسط سازمان شیلات ایران احداث شده و دارای دو شاخه موج‌شکن اصلی و فرعی با طول کلی حدود یک هزار متر، اسکله‌ای به طول ۱۵۰ متر و حوضچه‌ای به مساحت حدود ۹ هکتار است.